

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

BENILLOBA

EL COMTAT

**AJUNTAMENT
DE BENILLOBA**

INSTITUT CARTOGRÀFIC VALENCIÀ

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Lingüísticotècnics

RECULL
Vicent Ripoll Català

GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Benilloba, 208

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 963 874 023
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Benilloba

ISBN: 978-84-482-6138-2

Depòsit legal: V-3054-2016

Impressió: gràfiques **vimar**

Albora de l'Espe. 11 • Tel. 91 139 4331 • Pàrnis • València

www.avl.gva.es

BENILLOBA

Benilloba està situada en la comarca del Comtat, a 520 metres d'altitud sobre el nivell del mar, enmig de la vall formada per les serres de Mariola, d'Almudaina, d'Alfaro, d'Aitana, la Serrella i la Serreta, totes amb elevacions superiors als 1.000 metres. Té 821 habitants i un terme municipal de 9,5 km², travessat pel riu Frainos o de Penàguila. El clima és lleugerament continental, relativament plujós, on sovintegen les gelades a l'hivern i amb una temperatura mitjana anual de 15 °C.

Fou una antiga alqueria musulmana. L'any 1316 pertanyia a Bernat de Cruïlles; l'any 1317 se separà de la parròquia de Penàguila. A principi del segle XVII pertanyia al comte d'Aranda; en canvi, el 1757 va passar al de Villagigedo.

L'existència de fàbriques tèxtils ha fet de Benilloba un dels pobles més pròspers de la comarca. Actualment no hi ha cap indústria que destaque, tot i que cada vegada té més protagonisme el turisme rural i la construcció de la segona residència.

Les festes majors se celebren a mitjan agost en honor de sant Joaquim (conegut al poble com a *sant Xotxim*), amb les festes de Moros i Cristians i una sorprenent Nit de l'Olla, on es barreja una desfilada humorística amb la crítica sobre l'actualitat local i nacional. I durant la primera setmana de setembre *els quintos* organitzen Les Danses, que es fan durant quatre dies seguits en la plaça de l'Omet. Mentres un dolçainer i un tabaleter toquen en directe des d'un cadafal, tot el poble participa ballant en la festa. D'esta manera es manté viva esta tradició, celebrada normalment després de la sega i la batuda.

Pel que fa al paisatge, destaca el paratge del Salt, on el riu cau des d'un desnivell de deu metres; també ací podem trobar les restes d'un molí que aprofitava el cabal del riu per a produir energia elèctrica. En el barranc de Cuixot hi ha restes d'un aqüeducte musulmà i en la conca del riu Frainos, d'un antic molí fariner. El passeig cap al tossalet del Calvari també té una gran singularitat, amb un bosc de ciprers centenaris des d'on s'albira una vista panoràmica excepcional del poble i de la comarca. Arbres singulars, com els pins de Don Pedro, el pi de Turis i el paratge del tossal d'Espinós, fan de Benilloba un poble ideal per a la pràctica de l'excursionisme.

Quant a la gastronomia, els plats més típics del poble són l'olleta, la borreta, la pericana i l'arròs amb crosta. Del camp destaca l'oli d'estes terres blanques, abancalades i argilenques. Gran quantitat d'oliveres mil·lenàries repartides pel terme donen testimoni de la importància d'este conreu.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Alt de Barratxina
Alt del Gurugú
Altet d'Orques
Altet dels Huitos

el Salt
Penyes del Salt
Tossal d'Espinós
Tossalet del Calvari

Hidrografia natural

Barranc d'Agustí
Barranc de Cendra
Barranc de Cuixot
Barranc de Penella
Barranc de Petrosa
Barranc del Xoquet
Barranc dels Huitos
Barranquet de Rodacànters
Bassa de la Foia
Bassa de Miuli
Bassa del Barranquet de
Rodacànters
Bassa del Fondo d'Agustí
Bassa del Molí de Paper

Bassa del Molí Vell
Bassa del Xoquet
Bassetta de les Neves
Bassetta del Tossal d'Espinós
el Salt
Font d'Albina
Font de Baix del Xoquet
Font de la Teuleria
Font de Miuli
Font de Petrosa
Font del Retor
Font del Xoquet
Riu de Seta
Riu Frainos

Hidrografia artificial

Alcavó de la Guarda
Depòsit
el Llavador
Rec de Boires
Rec de la Solana

Rec del Bassó
Rec del Llibrellet
Rec del Mig
Rec Nou
Séquia Mare

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Benilloba
Granja de Formiga
Granja de Martí
Granja del Bajoquer
Mas de Barratxina
Mas de la Condomina
Mas de la Foia

Mas del Canyonar
Mas dels Tossals
Maset d'Ivorra
Maset de Perol
Parada de Pollet
Parada de Xumé
Venta de Falcó

Partides i paratges

el Calvari
el Canyonar
el Fondo d'Agustí
el Molí de Paper
el Pla de Marc
el Pla de Petrosa
el Reg de l'Ombria
el Salt
el Tros de Curto
el Xoquet
el Xorrador
els Dubots
els Quarts
els Tossals
l'Almirant
l'Ombria
la Condomina
la Costera de Penàguila

la Foia
la Marrada
la Mitja Mola
la Nòria
la Parada dels Porcs
la Serreta
la Solana
la Sort
la Teuleria
les Boires
les Neves
les Penyes del Salt
les Ventes
Merlanxera
Mirambò
Miuli
Rodacànters

Vies de comunicació

Camí de Benilloba a Benasau
Camí de la Condomina
Camí de la Mitja Mola
Camí de la Sort
Camí de la Teuleria
Camí de Rodacànters

Camí dels Dubots
Camí Vell de Benilloba
Carretera d'Alcoi
Carretera de Benasau
Carretera de Benifallim
Carretera de Cocentaina

Costera de la Condomina
Pont del Salt

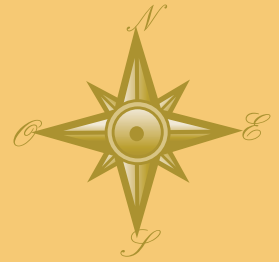
Senda dels Pescaters
Volta de les Neves

Altres llocs d'interés

Aqüeducte de la Teuleria
Aqüeducte del Barranc de Cuixot
Cementeri
el Cíprer
Instal·lacions Esportives
Molí de les Penyes
Molí de Noguera

Molí de Paper
Molí del Salt
Molí Vell
Pedrera
Pi de Turis
Pins de Don Pedro

Elements físics

TERME DE GORGA

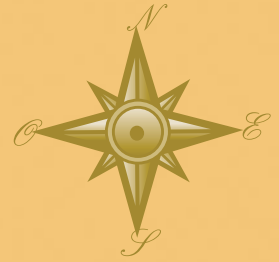

TERME DE COCENTAINA

TERME DE PENÀGUILA

Presència humana

TERME DE GORGA

TERME DE COCENTAINA

TERME DE PENÀGUILA

